

6. Amalie Skram: Constance Ring

Teksten er et uddrag af romanen Constance Ring (1885). Amalie Skram (1846-1905), norsk forfatter, dansk gift og bosat i Danmark siden 1884. Den meget unge Constance er gift med den 16 år ældre hr. Ring.

Da hun nærmed sig Huset, saa hun, at Spisestuen var svagt oplyst, og tænkte, at Alette¹ maatte være der inde for at lægge i Ovn.

Hun var allerede halvt oppe i Trappen, da hun husked, at Klokkeledningen var i Ustand². Hun havde ingen Entrénøgle paa sig, derfor vendte hun om og gik op Bagvejen. Da hun kom ind i Kjøkkenet, fandt hun Lampen stærkt osende og Vandkjedlen saa voldsomt i Kog, at der stod en Sprøjt ud af Tuden hen over Gulvet. Uden at give sig Tid til at tage Tøjet af, vilde hun ind i Spisestuen for at bede Pigen raade Bod paa denne Uorden. Døren var halv aaben, og idet hun stødte den op, saa hun Bagsiden af Ring, der stod med noget klemt inde i sine Arme og Hodet saa dybt fremoverbøjet, at det saa ud, som om Kroppen var hodeløs. Uden at fatte, hvad det var, som foregik, traadte hun over Tærskelen, og i samme Nu løsned der sig to Skikkelser ud fra hinanden. Med en hurtig Bevægelse vendte Ring sig om og skotted³ med langsomme Øjekast fra den ene til den anden. Der kom en slap Trækning om hans Mundviger, et Slags fjollet Smil. Med Ansigtet halvt bortvendt stod Alette; hun var flammende rød, hendes Haar i Uorden; Øjnene fo'r raadville omkring, og den ene Haand kramsed hjælpeløst paa Forklædet.

Constance blev greben af en underlig Svimmelhed. Det syntes hende, at hun sank og sank, hun og Stuen og altsammen, og at det aldrig fik Ende. Hun vilde gaa hen over Gulvet eller bare røre sig fra Stedet, hvor hun stod, men det forekom hende, at hun var stivnet fra Top til Taa, og at det ikke vilde lykkes hende.

Alette var den første, som fatted sig; stille lusked hun ud af Stuen.

„Skal Du ikke ta Tøjet af?” Stemmen lød saa ydmyg, saa ulig hans almindelige. Hun vidste næsten ikke, om det var Ring, der havde talt. Men Lyden vakte hende; hun gik et Par Skridt og tog et Tag i Spisebordet som for at støtte sig.

Ring begyndte langsomt at gaa frem og tilbage uden at passere forbi Constance. Da han anden Gang var tæt ved Døren, som Alette havde ladet staa aaben, lukked han den stilfærdig. Saa gik han hen til Buffeten, flytted et Glas og en Flaske bag Temaskinen, og stilled sig op i en skraa Stilling med Haandfladen hvilende paa Buffeten.

„Constance – jeg ber Dig – hm,” han bytted Fod, – „tro mig, – det var, – det var ikke saa ondt ment, som det, – som det kanske saa ud.”

Hun stod ubevægelig og saa stivt hen for sig.

(...)

³⁵ [Constance opsøger herefter sin kusine Marie, gift med en ven af Ring, Rikard Hansen]

„Jeg vil ikke leve med Ring længere, – jeg kan det ikke” – og saa fortalte hun, hvorledes Sagerne stod.

¹ Alette: stuepigen

² Klokkeledningen var i Ustand: dørklokken var i stykker

³ skotted: kiggede i smug

Det spændte Udtryk i Maries Ansigt veg efterhaanden Pladsen for et bekymret Alvor.

40 „Ja, naturligvis forstaar jeg godt, at det har gjort Dig græsselig ondt, men det er da ikke noget at ta saadan paa Vej for.” Hun ventede lidt. „Et Mandfolk, som kysser en Tjenestepige. – Det har ikke stort paa sig, Du.”

Det var Constance som om Grunden svigtede under hende.

„En gift Mand, i sin egen Spisestue – med sin Kones Tjenestepige” – stammede
45 hun.

„Ja vist er det for galt, og jeg maa rigtignok sige, at jeg ikke havde troet, at Ring var saadan. – Men Constance, er Du ganske vis paa, at Du ikke selv har Skyld?”

„Hvad mener Du med det?” spurgte Constance.

50 „Du er altid saa kold og overlegen mod ham, det synes baade Rikard og jeg.”

Constance følte sit Hjærte sammensnøres. At Marie skulde vende Angrebet mod hende, var noget, hun ikke havde tænkt sig. Hun stirrede hjælpeløs paa hende.

„Hans Opførsel oprører Dig altsaa slet ikke?” spurgte hun.

„Jo, det skal Gud vide, Constance, – men Du maa huske, at Mændene er saa
55 ganske anderledes end vi. De er saa vant til slige Affærer fra før af, og de kan saa let faa Tilbagefald, hvis ikke deres Koner, jeg havde nær sagt, sætter Livet ind paa at holde dem fast, og det kan en Kone, i alt Fald en, der har de ydre Betingelser, – som Du f. Eks.”

Constance følte en oprørsk Forbitrelse, der var nær ved at kvæle hende.

60 „Det er modbydeligt, hvad Du siger,” sa hun og knyttede uvilkaarlig Hænderne.

„Ja, ja, Constance, – Du faar nok lære om igjen, Du skulde bare vide, hvor faa Mænd der er, som er sine Koner tro, ikke et af hundrede Ægteskaber er rent, Du.”

Og nu gav hun sig til at fortælle vidt og bredt om al den Uterlighed¹, Ægtemændene bedrev, og Konerne saa gennem Fingre med; hun nævnte flere Eksempler fra
65 deres fælles nærmeste Bekjendte og fra andre, som de kun kjendte af Navn.

Constance blev sjælesyg af at høre paa det.

„Men du gode Gud!” – raabte hun til sidst, „hvis dette er sandt, og hvis alle Mennesker finder sig i det, hvorfor er da ikke denne Løgneinstitution afskaffet? Hvorfor i al Verdens Rige har vi ikke offentligt Flerkoneri?”

70 ”Som Tyrker og Hedninger! – jo, det vilde være herligt”.

„Saa var der da Sandhed i Tingene, og saa vidste vi jo, hvad vi gik ind til.”

Marie vilde ikke gaa nærmere ind paa det meningsløse Snak.

„Ja, jeg er nu som sagt saa vis paa, at det kommer saa uhyre meget an paa Konen, hvordan Ægteskabet blir. Hvis Du vilde, kunde Du faa en umaadelig Magt
75 over Ring. – Han er saa snil² og saa let at lede – og saa elsker han Dig virkelig, om han saa hundrede Gange kysser saadan en Tøs.”

Constance lo bittert.

„Ja, for det er bare en Mandfolkestreg. – Du kan endnu faa en udmærket Mand af ham, og det er jo en Kones, – jeg kan næsten sige Mission at virke godt paa sin
80 Mand.”

¹ *al den Uterlighed*: alle de seksuelle udskejelser

² *snil*: rar

Men jeg føler ikke noget Kald for den Mission,” sa Constance haanlig.
„Vis Dig nu højmodig, Constance og tilgiv ham, saa skal Du se, Du faar Velsig-
nelse af det. Ofte er en slig¹ Hændelse et Middel i Guds Haand til at bringe Hjør-
terne nærmere sammen, naar vi bare bruger det paa den rette Maade.” Maries
⁸⁵ Stemme vibrerte, og hendes Øjne var fugtige.
Der blev en Pause.
Constance sad med korslagte Arme og saa stivt hen for sig.

¹ en *slig*: sådan en